

บทที่ 4

ผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพยาและบุหรี่ของเด็กกำพร้าในศูนย์สงเคราะห์เด็กเคอสถานมรกด อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยผลการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. ลักษณะทั่วไปและสถานการณ์ของประชากร
2. รูปแบบทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพยาและบุหรี่
3. ผลของการใช้รูปแบบทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพยาและบุหรี่
 - 3.1 ทักษะความภาคภูมิใจในตนเอง ก่อนและหลังการทำกิจกรรม
 - 3.2 ทักษะการตัดสินใจ ก่อนและหลังการทำกิจกรรม
 - 3.3 ทักษะการแก้ปัญหา ก่อนและหลังการทำกิจกรรม
 - 3.4 ทักษะการปฏิเสธ ก่อนและหลังการทำกิจกรรม

ลักษณะทั่วไปของประชากร

ตาราง 4 จำนวนร้อยละ ลักษณะทั่วไปของเด็ก จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (n = 27 คน)	ร้อยละ (100)
กลุ่มอายุ		
10-13 ปี	19	70.4
14-16 ปี	4	14.8
17-19 ปี	4	14.8
รวม	27	100.0
เพศ		
หญิง	15	55.6
ชาย	12	44.4
รวม	27	100.0

จากตารางพบว่า เด็กส่วนใหญ่มีอายุ 10-13 ปี คิดเป็นร้อยละ 70.4 รองลงมามีอายุ 14-16 ปี และอายุ 17-19 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.8 โดยเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 55.6 และ 44.4 ตามลำดับ

ตาราง 5 จำนวนร้อยละ ลักษณะทั่วไปของเด็ก จำแนกตามการศึกษา

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (n = 27 คน)	ร้อยละ (100)
ศึกษาอยู่ชั้น		
ประถมศึกษาตอนต้น	9	33.3
ประถมศึกษาตอนปลาย	11	40.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	4	14.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3	11.1
รวม	27	100.0
ความรู้สึกเกี่ยวกับการเรียน		
สนุกกับการเรียน	24	88.9
ไม่แน่ใจ	3	11.1
รวม	27	100.0

จากตารางพบว่า เด็กส่วนใหญ่กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 40.7 รองลงมาอยู่ชั้นประถมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 33.3

ตาราง 6 จำนวนร้อยละ สถานการณ์ของเด็ก จำแนกตามความรู้สึกเกี่ยวกับการเรียน

สถานการณ์	จำนวน (n = 27 คน)	ร้อยละ (100)
ความรู้สึกเกี่ยวกับการเรียน		
สนุกกับการเรียน	24	88.9
ไม่แน่ใจ	3	11.1
รวม	27	100.0

จากตารางพบว่า เด็กส่วนใหญ่สนุกกับการเรียน คิดเป็นร้อยละ 88.9 และไม่แน่ใจว่าสนุกกับการเรียน คิดเป็นร้อยละ 11.1

ตาราง 7 สถานการณ์สาเหตุของความเครียดของเด็ก

สถานการณ์	จำนวน (n = 27 คน)	ร้อยละ (100)
สาเหตุของความเครียด		
ไม่มีความสุขเกี่ยวกับตัวเอง		
มี	14	51.9
ไม่มี	13	48.1
รวม	27	100.0
ความขัดแย้งกับผู้อื่น		
มี	12	44.4
ไม่มี	15	55.6
รวม	27	100.0
การเรียน		
มี	8	29.6
ไม่มี	19	70.4
รวม	27	100.0
การเงิน		
มี	5	18.5
ไม่มี	22	81.5
รวม	27	100.0
สภาพแวดล้อมไม่ปลอดภัยต่อชีวิต		
มี	2	7.4
ไม่มี	25	92.6
รวม	27	100.0

จากตารางพบว่า สาเหตุของความเครียดส่วนใหญ่เกิดจากไม่มีความสุขเกี่ยวกับตัวเอง รองลงมาเกิดจากความขัดแย้งกับผู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 51.9 และร้อยละ 44.4 ตามลำดับ

ตาราง 8 สถานการณ์การอธิษฐานและการอ่านพระคัมภีร์ของเด็ก

สถานการณ์	จำนวน (n = 27 คน)	ร้อยละ (100)
การอธิษฐาน		
อธิษฐานทุกวัน	24	88.9
อธิษฐานบางวัน	3	11.1
รวม	27	100.0
การอ่านพระคัมภีร์		
เคยอ่าน	27	100.0
รวม	27	100.0

จากตารางพบว่า เด็กมีการอธิษฐานทุกวันมากกว่าอธิษฐานเป็นบางวัน คิดเป็นร้อยละ 88.9 และร้อยละ 11.1 ตามลำดับ โดยเด็กทุกคนเคยอ่านพระคัมภีร์ คิดเป็นร้อยละ 100.0

ตาราง 9 สถานการณ์บุคคลที่เด็กนึกถึงและปรึกษาเมื่อเกิดปัญหา

สถานการณ์	จำนวน (n = 27 คน)	ร้อยละ (100)
บุคคลที่นึกถึงและปรึกษาเมื่อเกิดปัญหา		
พ่อ/แม่	15	55.6
ครู	5	18.5
พี่น้อง	4	14.8
เพื่อน	3	11.1
รวม	27	100.0

จากตารางพบว่า เมื่อเกิดปัญหามุคคลที่เด็กจะนึกถึงและปรึกษาเป็นส่วนใหญ่ คือ พ่อ/แม่ คิดเป็นร้อยละ 55.6 รองลงมาเป็นครู คิดเป็นร้อยละ 18.5

ตาราง 10 สถานการณ์กิจกรรมที่เด็กชอบทำเวลาว่าง

สถานการณ์	จำนวน (n = 27 คน)	ร้อยละ (100)
กิจกรรมที่ชอบทำเวลาว่าง		
อ่านหนังสือ	13	48.1
ฟังเพลง/ร้องเพลง/เล่นดนตรี	13	48.1
วาดรูป/ทำงานศิลปะ	13	48.1
เล่นกีฬา	10	37.0
ทำอื่น ๆ	3	11.1

จากตารางพบว่า กิจกรรมที่เด็กชอบทำเวลาว่าง เป็นการอ่านหนังสือ การฟังเพลง/ร้องเพลง/เล่นดนตรีและการวาดรูป/ทำงานศิลปะ คิดเป็นร้อยละ 48.1 รองลงมาเป็นการเล่นกีฬา คิดเป็นร้อยละ 37.0 และทำกิจกรรมอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 11.1

ตาราง 11 สถานการณ์เพื่อนที่ใช้สารเสพติด

สถานการณ์	จำนวน (n = 27 คน)	ร้อยละ (100)
เพื่อนที่ใช้สารเสพติด		
คิมสุรา	2	7.4
สูบบุหรี่	4	14.8
เสพยาเสพติดอื่น	1	3.7

จากตารางพบว่า เด็กมีเพื่อนที่สูบบุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 14.8 มีเพื่อนที่คิมสุรา คิดเป็นร้อยละ 7.4 และมีเพื่อนใช้สารเสพติดอย่างอื่น คิดเป็นร้อยละ 3.7

ตาราง 12 สถานการณ์บุคคลในครอบครัวและญาติพี่น้องที่ใช้สารเสพติด

สถานการณ์	จำนวน (n = 27 คน)	ร้อยละ (100)
บุคคลในครอบครัวและญาติพี่น้อง		
ดื่มสุรา	21	77.8
สูบบุหรี่	23	85.2
ใช้สารเสพติดอย่างอื่น	10	37.0

จากตารางพบว่า มีบุคคลในครอบครัวและญาติพี่น้องที่ดื่มสุรา คิดเป็น ร้อยละ 77.8 สูบบุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 85.2 และใช้สารเสพติดอย่างอื่น คิดเป็นร้อยละ 37.0

ตาราง 13 สถานการณ์แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสุราและบุหรี่

สถานการณ์	จำนวน (n = 27 คน)	ร้อยละ (100)
แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสุรา/บุหรี่		
โทรทัศน์	17	63.0
วิทยุ	11	40.7
หนังสือเรียน	12	44.4
บุคคล	14	51.9
อื่น ๆ	1	3.7

จากตารางพบว่า แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสุรา/บุหรี่ส่วนใหญ่เด็กได้รับมาจากโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 63.0 รองลงมาเป็นจากบุคคลคิดเป็นร้อยละ 51.9

ตาราง 14 พฤติกรรมการใช้สารเสพติดในอดีตของเด็ก

สถานการณ์	จำนวน (n = 27 คน)	ร้อยละ (100)
เด็กเคยลองใช้สารเสพติด		
เคยดื่มสุรา	3	11.1
ไม่เคยดื่มสุรา	24	88.9
รวม	27	100.0
เคยสูบบุหรี่	0	0.0
ไม่เคยสูบบุหรี่	27	100.0
รวม	27	100.0

จากตารางพบว่า พฤติกรรมในอดีตเด็กที่เคยลองดื่มสุรา คิดเป็นร้อยละ 11.1 ไม่เคยดื่มสุรา คิดเป็นร้อยละ 88.9 และไม่เคยมีเด็กที่มีพฤติกรรมที่เคยสูบบุหรี่

ตาราง 15 ในอนาคตเด็กคิดจะลงใช้สารเสพติด

สถานการณ์	จำนวน (n = 27 คน)	ร้อยละ (100)
ในอนาคตเด็กคิดจะลง		
คิดจะทดลองค้ำสุรา	3	11.1
ไม่คิดจะทดลองค้ำสุรา	24	88.9
รวม	27	100.0
คิดจะทดลองสูบบุหรี่		
คิดจะทดลองสูบบุหรี่	2	7.4
ไม่คิดทดลองสูบบุหรี่	25	92.6
รวม	27	100.0
คิดจะทดลองยาเสพติดอื่น ๆ		
คิดจะทดลองยาเสพติดอื่น ๆ	2	7.4
ไม่คิดจะทดลองยาเสพติดอื่น ๆ	25	92.6
รวม	27	100.0

จากตารางพบว่า ในอนาคตมีเด็กที่คิดจะทดลองค้ำสุรา ร้อยละ 11.1 เด็กที่คิดจะทดลองสูบบุหรี่ ร้อยละ 7.4 และเด็กที่คิดจะทดลองสารเสพติดอื่น ๆ ร้อยละ 7.4

ตาราง 16 เหตุผลของเด็กที่คิดจะทดลองเสพยาและบุหรี่

สถานการณ์	จำนวน (n = 7 คน)	ร้อยละ (100)
เหตุผลที่คิดจะทดลอง		
เพื่อทำร้ายตัวเอง	3	42.9
ตามเพื่อน	2	28.6
อยากรู้อย่างไร	2	28.6
ต้องการโชว์	1	14.3
เด็กทดลอง		
ทดลองเอง(คนเดียว)	6	85.7
ทดลองกับผู้อื่น	1	14.3
รวม	7	100.0

จากตารางพบว่า เหตุผลในการทดลองเพื่อทำร้ายตัวเอง คิดเป็นร้อยละ 42.9 ตามเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 28.6 อยากรู้อย่างไร คิดเป็นร้อยละ 28.6 และต้องการโชว์ คิดเป็นร้อยละ 14.3 ผู้ที่คิดจะทดลองเอง คิดเป็นร้อยละ 85.7 และผู้ที่คิดทดลองกับผู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 14.3

ตาราง 17 ความคิดเห็นของเด็กในเรื่องการทดลองคัมสุรา

สถานการณ์	จำนวน (n = 7 คน)	ร้อยละ (100)
การทดลองคัมสุรา		
คิดว่าทำให้ติด	3	11.1
คิดว่าไม่ทำให้ติด	15	55.6
ไม่แน่ใจว่าจะทำให้ติดหรือไม่	9	33.3
รวม	27	100.0
การทดลองสูบบุหรี่		
คิดว่าทำให้ติด	5	18.5
คิดว่าไม่ทำให้ติด	12	44.4
ไม่แน่ใจว่าจะทำให้ติดหรือไม่	10	37.0
รวม	27	100.0

จากตารางพบว่า เด็กส่วนใหญ่คิดว่าการทดลองสุราไม่ทำให้ติด คิดเป็นร้อยละ 55.6 ไม่แน่ใจว่าการทดลองสุราจะทำให้ติดได้หรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 33.3 และคิดว่าการทดลองสุราทำให้ติด คิดเป็นร้อยละ 11.1 โดยพบอีกว่าความคิดเห็นเรื่องการทดลองสูบบุหรี่ มีเด็กส่วนใหญ่คิดว่า หากทดลองสูบบุหรี่แล้วไม่ทำให้ติด คิดเป็นร้อยละ 44.4 ไม่แน่ใจว่าการทดลองสูบบุหรี่จะทำให้ติดหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 37.0 และคิดว่าหากทดลองสูบบุหรี่แล้วติดมี คิดเป็นร้อยละ 18.5

รูปแบบทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพยาและบุหรี่ของเด็กกำพร้าในศูนย์สงเคราะห์เด็กเกอดสถาน มรกต อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความคุ้นเคย เป็นกระบวนการแรกของรูปแบบทักษะชีวิต มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กเกิดความคุ้นเคยและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับผู้วิจัย โดยผู้วิจัยใช้เวลาในการเข้าพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ เริ่มตั้งแต่ปลายปี 2552 จากการแนะนำตัวเอง พร้อมชี้แจงรายละเอียดและแจ้งวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองและเขียนเขียนเด็กใน ศูนย์สงเคราะห์เด็กแห่งนี้ อีกทั้งร่วมบริจาคสิ่งของ นมและขนม และเข้าร่วมนมัสการพระเจ้า ร่วมกับเด็กในโบสถ์บางโอกาส แล้วจึงให้ทำแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลก่อนการทำกิจกรรมการเรียนรู้

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยพบว่าเด็กเกิดความไว้วางใจต่อผู้วิจัย และระยะเวลาทำให้สัมพันธ์ภาพระหว่างกันนั้นดีขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลให้ทุกครั้งที่มีการเข้าพื้นที่จะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ส่วนตัวผู้วิจัยเองก็เข้าใจเด็กมากขึ้นตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างทักษะความภาคภูมิใจในตนเอง มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างทักษะความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กด้านคุณค่าในการรับรู้ตนเองตามความเป็นจริง และเพื่อเรียนรู้คุณค่าตัวเองของเด็ก จากมุมมองของเพื่อน ๆ มีความพอใจกับสิ่งที่ตนเป็นอยู่ในกลุ่มเพื่อนโดยประยุกต์จากแนวคิดทักษะชีวิตขององค์การอนามัยโลก กรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ผ่านกิจกรรมความเชื่อทางศาสนา เริ่มจากการร้องเพลงสรรเสริญ พระเจ้า แล้วอธิษฐานขอการทรงนำจากพระเจ้า แล้วเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าเด็กได้ร้องเพลง ด้วยความชื่นชมยินดี มีบางคนที่สามารถเล่นเครื่องดนตรีได้ก็จะกระโดดรื้อรันทึ่งหาเครื่องดนตรีมาใช้ประกอบเพลง และเพลงที่เด็กเลือกมาร้องนั้น เนื้อหาของเพลงได้บอกถึงเรื่องราวของความรัก พลังใจ ความรู้สึกที่อบอุ่น มั่นคง ที่พระเจ้าได้ประทานและคอยช่วยเหลือเขาอยู่เสมอ ซึ่งผู้วิจัย สังเกตจากสีหน้าท่าทาง รอยยิ้ม แววตาแห่งความรอยยิ้มและความหวัง แล้วร่วมใจกันอธิษฐาน พบว่า เด็กทุกคนสงบจิตใจ ร่วมใจในการอธิษฐานด้วยความตั้งใจ เนื่องจากการอธิษฐานนั้นเป็น ขอการทรงนำจากพระเจ้าที่พวกเขาศรัทธา หลังจากนั้นเริ่มกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้กลุ่มสร้าง

ผลงานร่วมกัน พบว่า เด็กๆ ได้เรียนรู้ว่าแต่ละคนมีความสามารถอะไรบ้าง และทราบว่าเพื่อน ๆ ของเขาคืออย่างไรกับเขา ทำให้พวกเขาเกิดความรู้สึกว่าตนเองนั้นมีค่าในสายตาของเพื่อนๆ อีกทั้งค้นหาข้อความเกี่ยวกับความรักที่พระเจ้านิให้ พบว่าเด็กทุกคนค้นหาข้อความอย่างง่าย เพราะเป็นข้อความที่พวกเขาคุ้นเคย เพียงแต่ต้องนำออกมาเขียนใหม่ในแผนภาพ แล้วการอ่านพร้อมกัน ก็ยังเป็นการตอกย้ำทำให้พวกเขาได้เข้าใจความรักที่พระเจ้านิให้มากขึ้น ว่ามีคนรักและคอยช่วยเหลืออยู่เสมอ ถึงแม้หนทางข้างหน้าจะพบกับขวากหนามมากมายสักเพียงใด ทุกคนก็สามารถเผชิญได้ทุกสิ่งด้วยความภาคภูมิใจในตนเอง เพราะมีพระเจ้าคอยนำทางและรักเขาอย่างแท้จริง เมื่อผู้วิจัยถามย้ำโดยใช้จินตภาพเกี่ยวกับสิ่งที่มีค่ามากที่สุดให้เด็กตอบ ทุกคนต่างตอบตรงกันว่าชีวิตของเขานั้นเอง แล้วร่วมใจกันอธิษฐานขอบพระคุณพระเจ้าและขอการทรงนำจากพระเจ้าเพื่อเป็นกำลังใจให้กับทุกคนในการออกไปเผชิญกับวันข้างหน้าอย่างปลอดภัย

ผู้วิจัยพบว่า การการสร้างทักษะความภาคภูมิใจในตนเอง โดยประยุกต์จากแนวคิดทักษะชีวิตขององค์การอนามัยโลก กรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และกิจกรรมความเชื่อทางศาสนานั้น ทำให้เด็กเกิดความสุขใจ ความคุ้นเคย ความมั่นคงและได้สร้างให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองตามมา

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างความเข้าใจในเรื่องของสุราและบุหรี่ ในขั้นตอนนี้เป็นการทำให้เด็กได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อให้เด็กตระหนักถึงผลกระทบของสุราและบุหรี่ ตระหนักว่า สุราและบุหรี่เป็นปัญหาใกล้ตัวและตระหนักในโทษพิษภัยและความรุนแรงของสุราและบุหรี่ แล้วจะได้นำความรู้ไปใช้ในการเลือกแนวทางในการดำเนินชีวิตโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการป้องกันตนเองจากสุราและบุหรี่ โดยเชื่อมโยงกับความรู้เดิมและประสบการณ์เดิมของเด็กมาใช้และปรับปรุงโดยผู้วิจัยใช้เกมและรางวัลเพื่อกระตุ้นในการค้นหาคำตอบก่อนจะให้ความรู้ แล้วให้เด็กได้ค้นหาคำตอบด้วยตัวเอง หลังจากนั้นจึงสร้างความเข้าใจให้ตรงกัน เมื่อนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในประเด็นต่าง ๆ แล้ว ผู้วิจัยจะกล่าวสนับสนุน เพื่อให้เด็กเกิดกำลังใจและความเชื่อมั่นในความรู้และความเข้าใจของตน เด็กจะมีความมั่นใจที่จะนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองได้ และจากการศึกษาพระคัมภีร์ทำให้เด็กเห็นว่าการดื่มสุราและสูบบุหรี่ทำให้เกิดผลกระทบในด้านต่างๆ มากมาย และพระเจ้าไม่ทรงพอพระทัยให้ทำร้ายพระวิหารของพระองค์ จากข้อความในพระคัมภีร์ตอนหนึ่งกล่าวว่า “ดูก่อนพี่น้องทั้งหลาย ที่ทรงเรียกท่านก็เพื่อให้มีเสรีภาพ อย่างเอาเสรีภาพของท่านเป็นช่องทางที่จะปล่อยตัวไปตามเนื้อหนัง แต่จงรับใช้กันและกันด้วยความรักเถิด” (กาลาเทีย บทที่ 5 ข้อ 13)

ผู้วิจัยพบว่า การร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้า แล้วอธิษฐานขอการทรงนำจากพระเจ้า ทำให้เด็กมีสมาธิ และพร้อมเปิดรับความรู้ใหม่ แม้ว่าสิ่งที่เรียนรู้ใหม่นี้จะมีเนื้อหาที่ยากสำหรับบางคน ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงนำเกมเข้ามาทำให้เด็กสนใจที่จะค้นหาคำตอบ และร่วมกันทำกิจกรรมจนเสร็จสิ้น ผลที่ได้จากความรู้ในครั้งนี้ทำให้เด็กมีความมั่นใจในความรู้ความเข้าใจของตนไปพร้อมกับความสนุกสนานและเมื่อเชื่อมโยงไปถึงความเชื่อในพระเจ้าแล้ว พวกเขาก็ได้เรียนรู้เกี่ยวกับสุราและบุหรี่เป็นอันตรายต่อตัวเขา นั่นก็คือถ้าพวกเขาเข้าไปเสพสิ่งเหล่านี้ก็จะเป็นการทำลายพระวิหารของพระเจ้าด้วย

ขั้นตอนที่ 4 การสร้างทักษะการตัดสินใจ เพื่อให้เด็กสามารถอธิบายขั้นตอนการตัดสินใจ และสามารถตัดสินใจจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งต่อเนื่องจากการสร้างความเข้าใจในเรื่องของสุราและบุหรี่ทำให้เด็กเกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง จึงเกิดการพัฒนาในการคิดวิเคราะห์ นำไปสู่การตัดสินใจเลือกทางที่เหมาะสม ซึ่งถือว่าเป็นทักษะที่สำคัญในการป้องกันการเสพสุราและบุหรี่ เริ่มจากการร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้า แล้วอธิษฐานขอการทรงนำจากพระเจ้า แล้วเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ โดยได้ใช้เกม การบรรยาย แล้วฝึกคิดวิเคราะห์จากกรณีศึกษาเป็นกลุ่มอภิปราย แล้วผู้วิจัยสรุปทำความเข้าใจในสิ่งที่ถูกต้องให้ตรงกัน และเพื่อให้สอดคล้องกับความเชื่อของนักเรียนและเป็นง่ายต่อการหยิบนำไปใช้ในอนาคต ผู้วิจัยจึงให้เด็กรวบรวมคำสอนที่สำคัญจากข้อพระคัมภีร์เพื่อจะเป็นประโยชน์ในการประยุกต์ใช้และสามารถหาทางเลือกที่เหมาะสมในการตัดสินใจต่อไปได้

การศึกษานี้ ผู้วิจัยพบว่า การเตรียมความพร้อมโดยการร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้า แล้วอธิษฐานขอการทรงนำจากพระเจ้านั้น ทำให้เด็กผ่อนคลายและให้ความร่วมมือในการเรียนรู้ตั้งแต่ต้นจนจบ ผลจากการเรียนรู้ที่ได้ในครั้งนี้คือทำให้เด็กสามารถคิดวิเคราะห์จากกรณีศึกษา และคิดสะท้อนกลับมาได้ว่าควรเลือกทางใด โดยเด็กได้ทำความเข้าใจกับเนื้อหา แยกแยะผลดีผลเสียได้ และหาทางแก้ไขในผลเสียที่จะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจได้ นอกจากนี้เด็กยังสามารถเข้าใจคำสอนจากข้อพระคัมภีร์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นการแน่นย้ำให้เด็กสามารถนำมาประยุกต์ และวิเคราะห์แล้วนำมาใช้ประกอบในการตัดสินใจ ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตได้

ขั้นตอนที่ 5 การสร้างทักษะการแก้ปัญหา เพื่อให้เด็กสามารถอธิบายขั้นตอนการแก้ปัญหาและสามารถแก้ปัญหาเกี่ยวกับสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้อย่างเหมาะสม เริ่มจากการร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้า แล้วอธิษฐานขอการทรงนำจากพระเจ้า แล้วเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เกม การบรรยาย แล้วฝึกคิดวิเคราะห์จากกรณีศึกษาเป็นกลุ่มอภิปราย แล้วผู้วิจัยสรุปทำความเข้าใจในสิ่งที่ถูกต้องให้ตรงกัน และเพื่อให้สอดคล้องกับความเชื่อของนักเรียนและเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการประยุกต์แนวคิด ผู้วิจัยจึงให้เด็กได้ศึกษาจากบุคคลจากในพระคัมภีร์ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่

อยากให้เกิดการคิดสะท้อนกลับ ซึ่งการศึกษาผ่านบุคคลในพระคัมภีร์นั้น ทำให้เด็กได้ทำความเข้าใจกับสถานการณ์ของปัญหา พฤติกรรมและผลที่ตามมาของแต่ละคน เกิดการฝึกฝน พิจารณาอย่างมีวิจารณญาณ วิเคราะห์อย่างรอบคอบ คิดเป็นเหตุเป็นผล แล้วค้นพบว่าแต่ละบุคคลมีการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไรบ้าง และผลที่ตามมานั้นเป็นอย่างไรบ้าง เกิดผลดีหรือไม่คืออย่างไรผลที่ได้คือทำให้เด็กเกิดมุมมองใหม่ ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาของตนเองในอนาคตต่อไป

การศึกษานี้ ผู้วิจัยพบว่า การเตรียมความพร้อมโดยการร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้า แล้วอธิษฐานขอการทรงนำจากพระเจ้านั้น ทำให้เด็กผ่อนคลายและให้ความร่วมมือในการเรียนรู้ตั้งแต่ต้นจนจบ ผลการเรียนรู้คือเด็กสามารถใช้ความคิดวิเคราะห์ สามารถรวบรวมปัญหาต่างๆ และคิดวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและเลือกวิธีการในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่กำหนดได้ อีกทั้งในการประยุกต์แนวคตินั้น เมื่อนำตัวอย่างจากบุคคลในพระคัมภีร์ที่เคยประสบกับปัญหา เด็กสามารถมองเห็นภาพชัดเจนขึ้นและสามารถคิดสะท้อนกลับได้ว่าควรเลือกทางใดถึงจะดีสำหรับตนเอง

ขั้นตอนที่ 6 การสร้างทักษะการปฏิเสธ เพื่อให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจหลักการปฏิเสธ และสามารถปฏิเสธการชวนที่ทำให้ประพฤติน่าไม่เหมาะสมได้ เริ่มจากการร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้า แล้วอธิษฐานขอการทรงนำจากพระเจ้า แล้วเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เกมนำสู่บทเรียน แล้วให้เด็กฝึกจากกรณีศึกษาเพื่อได้มองเห็นภาพกว้าง ๆ ข้อดีข้อเสียของการปฏิเสธและสิทธิของการปฏิเสธ แล้วทำความเข้าใจให้ตรงกัน หลังจากนั้นได้ใช้การจำลองเหตุการณ์ผ่านการแสดงบทบาทสมมติโดยคัดจากตัวแทน เพื่อให้เด็กมองเห็นภาพความจำเป็นของการปฏิเสธได้ชัดเจนขึ้น เมื่อเด็กมีความเข้าใจตรงกันว่าเราจำเป็นต้องปฏิเสธในกรณีที่ควรปฏิเสธซึ่งเป็นสิทธิที่พึงทำได้แล้วนั้น แล้วเด็กจึงคิดวิเคราะห์แล้วรวบรวมความคิดออกมาเป็นคำพูดและทำทางที่เหมาะสมในการปฏิเสธ และใช้ข้อพระคัมภีร์ในการช่วยหนุนที่กว้างออกไปในประเด็นที่เกี่ยวกับการปฏิเสธที่ได้ผลและสามารถนำไปใช้ได้จริง ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะนำไปสู่การปฏิบัติในสังคมได้อย่างปลอดภัย

การศึกษานี้ ผู้วิจัยพบว่า การเตรียมความพร้อมโดยการร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้า แล้วอธิษฐานขอการทรงนำจากพระเจ้านั้น ทำให้เด็กผ่อนคลายและให้ความร่วมมือในการเรียนรู้ตั้งแต่ต้นจนจบ ผลการเรียนรู้คือเด็กได้เรียนรู้ถึงความจำเป็นและสิทธิในการปฏิเสธที่ทุกคนสามารถทำได้ และสามารถใช้ความคิดวิเคราะห์ และคิดสะท้อนกลับได้ว่าควรใช้วิธีการใดในการช่วยปฏิเสธได้อย่างปลอดภัยและไม่เสียสัมพันธภาพ และมีมุมมองที่กว้างขึ้นจากในพระคัมภีร์แล้วสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในชีวิตจริงได้

ขั้นตอนที่ 7 การติดตามประเมินผล เยี่ยมเยียน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนเด็กในเรื่องการป้องกันการเสพสุราและบุหรี่ เป็นระยะๆ เมื่อผู้วิจัยลงพื้นที่ เด็กจะตื่นตัวโดยพวกเขาจะมองตามรถของผู้วิจัย แล้วมาพบกับผู้วิจัย หากบางคนที่ไม่เห็นก็จะมีคนอาสาตามกันมาจนครบ

ทุกคน ส่วนตัวผู้วิจัยเองก็ได้ไปพบพวกเขาด้วยตนเองด้วยเช่นกัน สิ่งที่พบเห็นคือเด็กแต่ละคนกำลังทำงานของตนเองอยู่ ได้แก่ ทำสวน วิดหนองน้ำ หาปลา ทำงานบ้าน ทำครัว เป็นต้น ผู้วิจัยมีความรู้สึกว่าการที่เด็ก ๆ ที่นี้มีความสุขและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับสุราและบุหรี่ ส่วนด้านสัมพันธภาพที่เด็กมีให้กับผู้วิจัยนั้น ทุกคนมีมิตรที่ดีต่อผู้วิจัย เห็นจากการทักทายด้วยคำพูด รอยยิ้ม และการแบ่งปันสิ่งของที่พวกเขาได้จากธรรมชาติให้กับผู้วิจัย ส่วนผู้วิจัยเองก็ได้พูดให้กำลังใจกับเด็ก ถ้าหากวันใดที่ประสบกับปัญหาที่ต้องเลือกหนทางเดิน สับสน อ่อนด้า หวังว่าเด็ก ๆ เหล่านี้จะได้อ่านและศึกษาพระคัมภีร์อีกครั้ง และเห็นภาพสิ่งที่เคยได้ฝึกปฏิบัติในครั้งนี้ แล้วสามารถวิเคราะห์และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน เพราะว่าการดำเนินชีวิตคงปฏิเสธไม่ได้ที่คนเราจะมีช่วงเวลาแห่งความมืดมน และเมื่อช่วงเวลานั้นมาถึงเด็ก ๆ ทุกคนก็จะได้ตัดสินใจเลือกในสิ่งที่ปลอดภัยต่อตนเองได้

พบว่า เด็กมีความเชื่อและมีความศรัทธาในศาสนาอย่างมาก จึงหวังว่าสิ่งนี้เองจะเป็นเกราะป้องกันภัยในพวกเขาได้เป็นอย่างดี และการเขียนเขียนนี้เป็นสิ่งจำเป็นที่ควรทำอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นการแสดงออกถึงความจริงใจที่ผู้วิจัยมีให้กับเด็ก ที่ส่งผลให้พวกเขามีกำลังใจและทำให้เด็กรับรู้ได้ว่าผู้วิจัยต้องการให้พวกเขาปลอดภัยจากสุราและบุหรี่จริง ๆ

ผลของการใช้รูปแบบทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพสุราและบุหรี่ของเด็กกำพร้าในศูนย์สงเคราะห์เด็กเกอสถานมรกต อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ทักษะ ความภาคภูมิใจในตนเอง ก่อนและหลังการทำกิจกรรม

ตาราง 18 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความภาคภูมิใจในตนเองของเด็ก ก่อนและหลังการทำกิจกรรมจำแนกตามรายด้าน (คะแนนเต็ม 5 คะแนน)

ข้อ	ทักษะ ความภาคภูมิใจในตนเอง	ก่อนการทำกิจกรรม		หลังการทำกิจกรรม		t-value	df	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
1	ด้านความสำคัญ	3.26	0.53	3.91	0.55	-11.040	26	0.000
2	ด้านความสามารถ	2.78	0.29	3.46	0.43	-11.915	26	0.000
3	ด้านคุณค่าความดี	3.35	0.42	3.97	0.43	-11.358	26	0.000
4	ด้านพลังอำนาจ	3.02	0.39	3.67	0.52	-10.617	26	0.000
รวม		3.26	0.53	3.75	0.41	-7.008	26	0.000

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า ผลการศึกษาความความภาคภูมิใจในตนเอง เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านพบว่า ด้านความสำคัญ คะแนนเฉลี่ยก่อนการทำกิจกรรมเท่ากับ 3.26 หลังการทำกิจกรรมคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.91 ซึ่งหลังการทำกิจกรรมเด็กมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าก่อนการทำกิจกรรม

ด้านความสามารถ พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนการทำกิจกรรมเท่ากับ 2.78 หลังการทำกิจกรรมคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.46 ซึ่งหลังการทำกิจกรรมเด็กมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าก่อนการทำกิจกรรม

ด้านคุณความดี พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ย ก่อนการทำกิจกรรมเท่ากับ 3.35 หลังการทำกิจกรรม คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.97 ซึ่งหลังการทำกิจกรรมเด็กมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าก่อนการทำกิจกรรม

ด้านพลังอำนาจ พบว่า คะแนนเฉลี่ย ก่อนการทำกิจกรรมเท่ากับ 3.02 หลังการทำกิจกรรมคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.67 ซึ่งหลังการทำกิจกรรมเด็กมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าก่อนการทำกิจกรรม

ผลการศึกษาความภาคภูมิใจในตนเองโดยภาพรวม คะแนนเฉลี่ยก่อนการทำกิจกรรมเท่ากับ 3.26 หลังการทำกิจกรรมค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.75 ซึ่งหลังการทำกิจกรรมเด็กมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าก่อนการทำกิจกรรม

ทักษะการตัดสินใจ ก่อนและหลังการทดลอง

ตาราง 19 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การตัดสินใจที่เกิดขึ้นกับของเด็ก ก่อนและหลังการทำกิจกรรม(คะแนนเต็ม 4 คะแนน)

ทักษะการตัดสินใจ	ก่อนการทำ		หลังการทำ		t-value	df	p-value
	กิจกรรม		กิจกรรม				
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
ทักษะการตัดสินใจ	2.84	0.34	3.55	0.25	-	26	0.000
16.953							

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า ผลการศึกษาทักษะการตัดสินใจโดยภาพรวม คะแนนเฉลี่ยก่อนการทำกิจกรรม เท่ากับ 2.84 หลังการทำกิจกรรมค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.55 ซึ่งหลังการทำกิจกรรมเด็กมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าก่อนการทำกิจกรรม

ทักษะการแก้ปัญหา ก่อนและหลังการทดลอง

ตาราง 20 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็ก ก่อนและหลังการทำกิจกรรม (คะแนนเต็ม 4 คะแนน)

ทักษะการแก้ปัญหา	ก่อนการทำ		หลังการทำ		t-value	df	p-value
	กิจกรรม		กิจกรรม				
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.			
ทักษะการแก้ปัญหา	2.42	0.35	3.38	0.24	-	26	0.000
31.673							

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า ผลการศึกษาทักษะการแก้ปัญหาโดยภาพรวม ค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการทำกิจกรรม เท่ากับ 2.42 หลังการทำกิจกรรมคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.38 ซึ่งหลังการทำกิจกรรมเด็กมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าก่อนการทำกิจกรรม

ทักษะการปฏิเสธ ก่อนและหลังการทำกิจกรรม

ตาราง 21 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการปฏิเสธ ของเด็กก่อนและหลังการทำกิจกรรม (คะแนนเต็ม 4 คะแนน)

ทักษะการปฏิเสธ	ก่อนการทำ		หลังการทำ		t-value	df	p-value
	กิจกรรม		กิจกรรม				
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.			
ทักษะการปฏิเสธ	2.88	0.43	3.67	0.28	-	26	0.000
14.012							

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า ผลการศึกษาทักษะการปฏิเสธโดยภาพรวม ค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการทำกิจกรรม เท่ากับ 2.88 หลังการทำกิจกรรมคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.67 ซึ่งหลังการทำกิจกรรมเด็กมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าก่อนการทำกิจกรรม